

ANU KOLMONEN

Paperijumalat

Sivu 6

HANNU MÄKELÄ

Matkalla yhä

Sivu 12

***Merkintöjä metafysiikasta
– Pessoa ja heteronyymit***

Sivu 13

KESÄ/SYKSY 2026

AVIADOR KUSTANNUS

Käyntiosoite

Liisankatu 19
00170 Helsinki
Ark 11-18, la 10-15

Postiosoite

Suotie 15
05200 Rajamäki

info@aviador.fi

KUSTANTAJA

Publisher
Vesa Tompuri

050 591 6059
vesa(at)aviador.fi

KUSTANNUSTOIMITTAJA

Literary editor
Inka Kostamoinen

inkaemilia(at)aviador.fi

MYYNТИ

Sales Director
Jarkko Mali

050 368 8335
jarkko(at)aviador.fi

KUSTANNUSTOIMITTAJA

Literary editor
Veera Jussila

veera(at)aviador.fi

TIEDOTTAJA

Public communicator
Miksu Väkiparta

040 559 9575
miksu(at)aviador.fi

KUSTANNUSTOIMITTAJA

Literary editor
Sanni Mättö

sanni(at)aviador.fi

GRAAFIKKO

Graphic designer
Saara Hankama

saara(at)aviador.fi

MARKKINOINTI JA SOME

Marketing and social media
Elsa Piikki

(opintovapaalla)

KUSTANNUSTOIMITTAJA

Literary editor
Saara Valtonen

saaravaltonen(at)aviador.fi

SISÄLTÖ

Kotimainen kaunokirjallisuus	4
Suomennokset	16
Runot	19
Tietokirjat	21
Lapset ja nuoret	26

Kirja jää mieleen

Näin helmikuun lopulla ilahduttavan näyn: jono eka-luokkalaisia palaamassa kouluun kotikyläni kirjastosta, kullakin itse lainattu kirja kainalossaan. Jos taskussa olisi ollut QR-koodi, sitä en olisi nähnyt. En olisi nähnyt ekaluokkalaisiakaan, jotka olivat varta vasten lähteneet opettajan johdolla reissulle parinsadan metrin päässä sijaitsevaan kirjastoon. Olivat nähneet hie-man vaivaa, jonka minimointia digitalisaatio ruokkii.

Jos kaikki on napinpainalluksen ulottuvilla, syn-tykö siitä pitkään muistiin siirtyvää aistikokemusta. Itse muistan ensimmäisen käynnin silloisen kotikaup-palani kirjaston aikuisten osastolla. Piti kiivetä nari-sevia portaita vanhan puutalon toiseen kerrokseen. Pitikö minun lukea koulun äidinkielen tunnille *Pääl-lystakki*-novelli? Varmuudella en muista, mutta paluu-matkan muistan. Kahden kilometrin kotimatalla minut yllätti lumimyrsky, ja päälle päätteeksi Valinta-talon muovikassi repesi. Tunsin itseni Etelämantereen valloittamista sankarillisesti yrittäneeksi Robert Scot-tiksi, jota ihailin ja jota kohtaan tunsin myötätuntoa, kun norjalaiset ehtivät ensin ja sankarini kutistuneine joukkoineen jäätyn matkalle.

KUVA © ARI HAIMI

Kesken sankarillisen taisteluni naapurin setä pysäytti mopedinsa ja poimi minut kyytiin, kysyi olinko hakemassa pyhälukemista. Kyllä olin, lukeminen oli pyhäinen toimitus, jos kohta arkinenkin. Aika ja ajan rytmi oli toinen, oli aikaa pysähtyä tekstin ääreen ja uppoutua muihin maailmoihin. "Muissa maailmoissa" olo oli hajamielisyyden synonyymi, mutta myös oman elämänpiirin avartamista.

Sitä on kirja nytkin, oli formaatti mikä tahansa. Silti se lukemisen tapa, että raivaa sille tilaa muulta, tuottaa läsnäolon tunteen. Se vaatii keskittymistä, eikä siinä ole oleellista olla tehokas, vaan läsnä. Ja aito läsnäolo on kunniaksi kaikissa kohtaamisissa, niin reaali-maailmassa kuin "muissa maailmoissakin". Kirjat jelp-paavat molemmissa.

Vesa Tompuri
Kustantaja
vesa@aviador.fi

KUVA © ARI HAIMI

SATU FELLMAN on helsinkiläinen kirjailija, jolta on aiemmin ilmestynyt yksi runokokoelma ja kaksi lastenkirjaa. *Musta orkidea* on hänen ensimmäinen romaaninsa.

SATU FELLMAN

Musta orkidea

Musta orkidea on romaani pyrkimyksestä rakastaa ajassa, jossa rakkauden sijaan puhuttiin synnistä ja rikoksesta. Samalla *Musta orkidea* on kertomus viikoista, jolloin jo aavistaa, miten paljon jää kesken.

*"Kaks kukkaa, tuttua mulle,
on sielussas:
terät mustan orkidean ja
heleän valmun."*

Runoilija Uno Kailas (1901–1933) tapasi esikoisrunoilija Kaarlo Sarkian (1902–1945) ensimmäistä kertaa Helsingissä syksyllä 1931. Tapaamisessa Kailaalla oli mukanaan Sarkialle omistettu runo. Runoilijoista tuli rakastavaisia hetkeksi, yhden talven yli. Teos pureutuu Kailaan elämään herällä otteella, syventyen runoilijan mielenmaisemaan ja tuoden tästä esille myös ristiriitaisia puolia. Lukija kulkee Kailaan mukana historiallisesta Helsingistä Nizzaan tuberkuloosiparantolaan.

TUIRE KROGERUS

Kunnes valo palaa

"Bettina osasi itsekseenkin jo.

Hän Rukoili

Rukoili

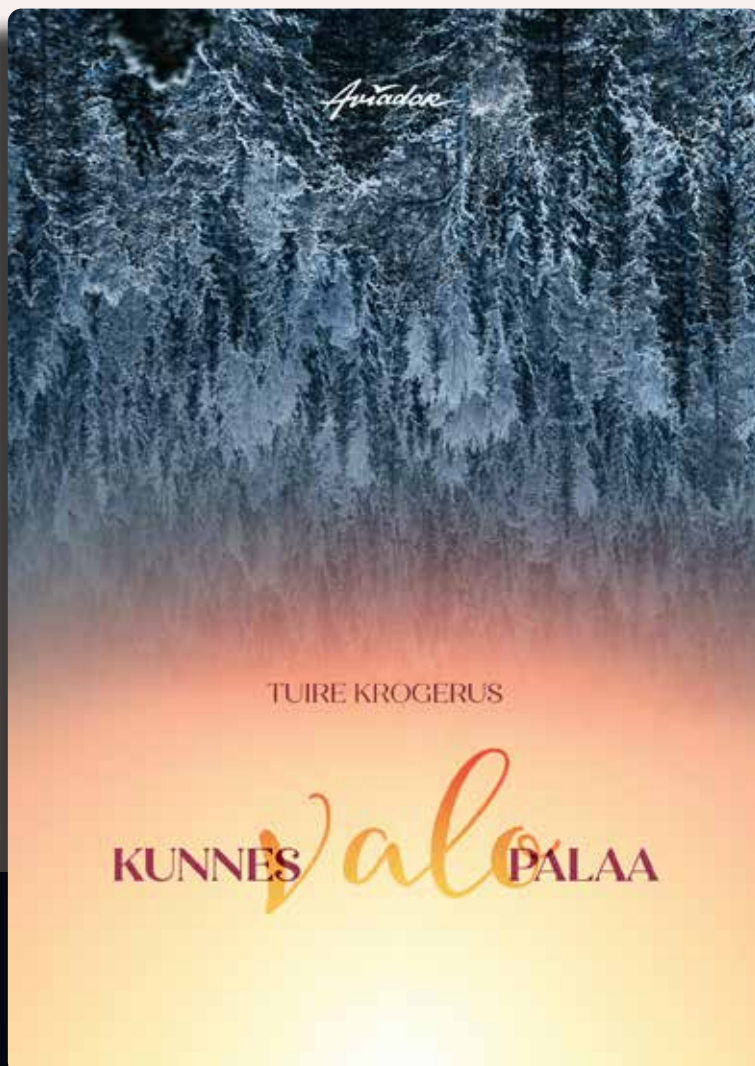
Rukoili,

että hänellä olisi kauniit, kiharat, vaaleat hiukset.

Ja pyysi anteeksi, että oli niin itsekäs, että pyysi asioita itsellensä eikä muille.

Hankalasta lapsesta ei vielä ollut alkanut kuoriutumaan mahdoton aikuinen. Silloin hänellä oli ollut vielä toivoa."

Kunnes valo palaa polveilee tuhansien järvien katveessa, kukkuloiden takana. Ja jossakin siellä, metsän syvässä siimeksessä, pesii synkkyys ja oletukset. Teos tutkii uskon arvoa, luterilaisuuden läsnäoloa arjessa sekä näiden kahden irrallisuutta. Krogeruksen toisinkoinen on oodi Savon luonnolle, tarina jäämisestä ja lähtemisestä sekä ajatus siitä, että metsän sielu on ikuinen.

ROMAANIT

KUVA © JEFF MC CARTHY

TUIRE KROGERUS

(s. 1983) on yrittäjä, kirjailija ja vapaa-ajattelija.

Esikoisromaani *Majakan varjo* julkaistiin vuonna 2025. Krogerus pyrkii aina ylipukeutumaan ja käyttää taitavasti kuvauksia kuljettaessaan lukijan eri elämiin ja uusiin, rohkeisiin näkökulmiin.

KUVA © MARKO JUNTILA

ANU KOLMONEN on peräpohjalainen köyhälistökirjailija, äitinsä omaishoitaja ja kuvataiteilija. Kirjailijaksi Kolmonen on päätenyt kesken vuosikausien työkyvyttömyyseläkeprosessin, yksinhuoltajuuden, omaishoitajuuden ja äärimmäisen köyhyyden, vakavasti sairaana. Kolmonen kirjoittaa kaltaistaan moninkertaisessa marginaalissa elävistä ihmisistä. Köyhyyttä, syrjäytymistä, sairauksia ja osattomuutta kuvaillaan sisältä käsin, Kolmosen omasta kokemuksesta. Näin pimeydessä kajastaa heikkoa valoa, toivottomuudessa huomisen aavistus ja synkkyudessa surrealistisia sävyjä. Hänen lyyris-prosaistinen kerrontansa on harkittua ja kaunistaa. "Tahallani mie sen teen. Kirjotan meistä surkimuksista niin sievästi kö ikinä ossaan."

ANU KOLMONEN

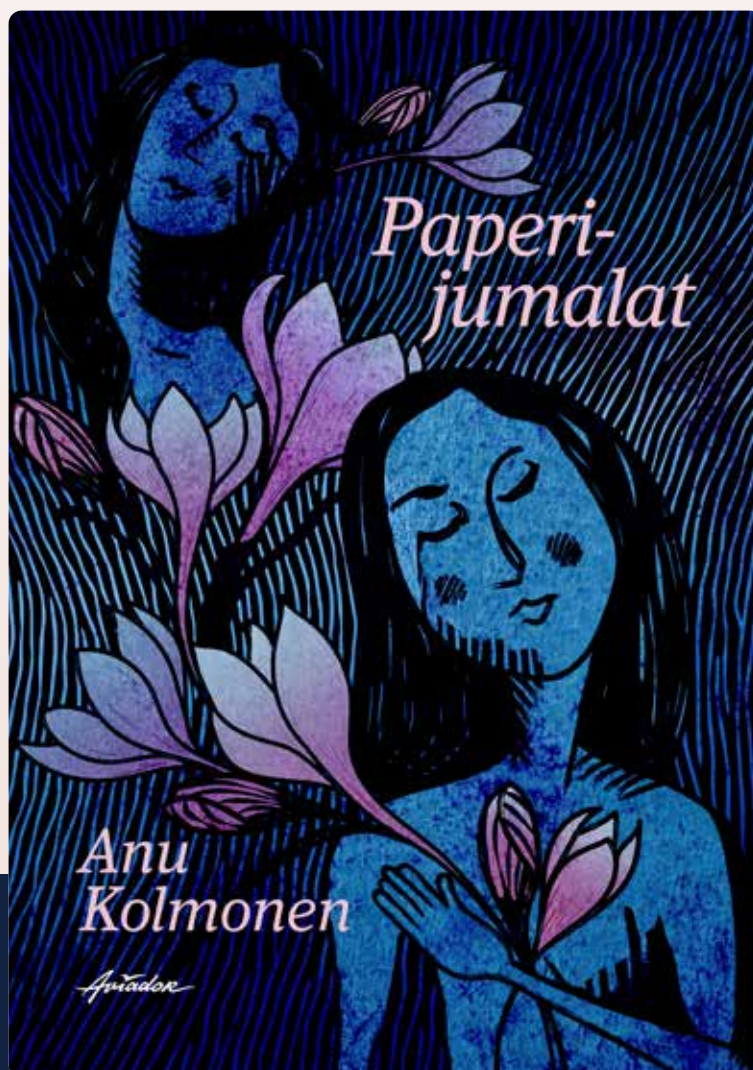
Paperijumalat

"Onhan pakeneminenkin alku. Kelvatkoon. Hymyilette Tyhjyyden kanssa silmästä silmään, yhteiskunnasta erkaantuminen saa odottaa vielä yön yli. Anarkistiksi on helpompi ryhtyä, kun ikkunoita eivät sumenna menneiden vuosien muistot ja jääkaapissa odottaa valmiiksi keitetty puuro."

Paperijumalat on dokumentaaris-fiktiivinen teos, joka Kolmosen aiemmista romaaneista poiketen sijoittuu pääosin nykyaikaan. Teos jatkaa kirjailijan omintakeista kerrontaa, jonka kaikupohjana soi peräpohjalainen kieli ja mieli.

Päähenkilö on keski-ikäinen, monisairas nainen. Hän elää tulottomana yhteiskunnan turvaverkkojen lävitse solahdettuaan. Lapsi itsenäistyy ja muuttaa omilleen, kotipesä tyhjenee, muistisairas äiti ei enää pärjää yksin ja vanhuspalveluiden saaminen on tehty liki mahdottomaksi.

Paperijumalat kysyy, kenellä on oikeus elää ja olla olemassa nyky-Suomessa, millä ehdoilla ja miten.

MAARIT VERRONEN

Aihela – Jäälintu

Maarit Verrosen uusi romaani kuvaa perhettä, joka elää kuvitellun itäeurooppalaisen maan korruption kalvamaa arkea, ja samaisen maan kirjallisuuden suomentajaa, jotka katastrofaalisten tapahtumien seurauksena joutuvat tuuliajolle Itämeren rannikolle. Teos on dystopia ja hieman yllättäen myös rakkausromaani. Verronen suo lukijalleen toivon ja inhimillisen hyvyyden mahdollisuuden manaamassaan uudessa maailmanjärjestyksessä. Romaani pitää otteessaan viimeiselle sivulle asti.

ROMAANIT

KUVA © ARI HAIMI

MAARIT VERRONEN (s. 1965) on julkaissut kolmisenkymmentä teosta – sekä kauno- että tietokirjallisuutta. Hänen esikoisteoksensa ilmestyi vuonna 1992. Verronen on saanut useita kirjallisuuspalkintoja, muun muassa Kirjallisuuden valtionpalkinnon vuonna 2018, ja ollut kahdesti Finlandia-ehdokkaana. Edellisen Aviadorin kustantama teos, romaani *Sunfloweria* (2025) sai niin ikään kiittävän vastaanoton. Verrosen kirjoissa kiehtovat ajankohdattaiset aiheet ja kielellinen taituruus. *Aihela – Jäälintu* on hänen 31. teoksensa.

KUVA © HANNU JUKOLA

AARO TAMMINEN (s. 2003) on helsinkiläinen esikoiskirjailija. Kirjallisuudessa häntä kiinnostavat erityisesti sen kyky toimia kurkistuksena tiedostamattomaan sekä kielen rytmin ja soinnikkuuden tarjoamat mahdollisuudet.

AARO TAMMINEN

Kaupunki havisi meitä

Wiljam löytää vuosien jälkeen tiensä kaupunkiin, ikuisuuteen, jossa on lopultakin turvassa. Pian mystiselle, alati muuttuvalle opistolle saavutuaan hän kohtaa toisen pojan, Robertin, jonka kristuksellinen kauneus huumaa Wiljamin välittömästi. Hän ymmärtää, että pelastus elää vain ja ainoastaan pojassa, jonka ote on tumma ja universumia uhmaava.

Kaupunki havisi meitä on kuvaus maailmasta, jossa värit ottavat merkillisiä muotoja. Kivulias kasvutarina kertoo pakon ja rakkauden edessä valituista yhteisöistä sekä syvästä häpeästä, joka ei poista palavaa tarvetta tulla nähdyksi itsenään. Voiko väkivaltaa kokenut kuitenkaan olla koskaan muuta kuin julmien kokemustensa jatkumo?

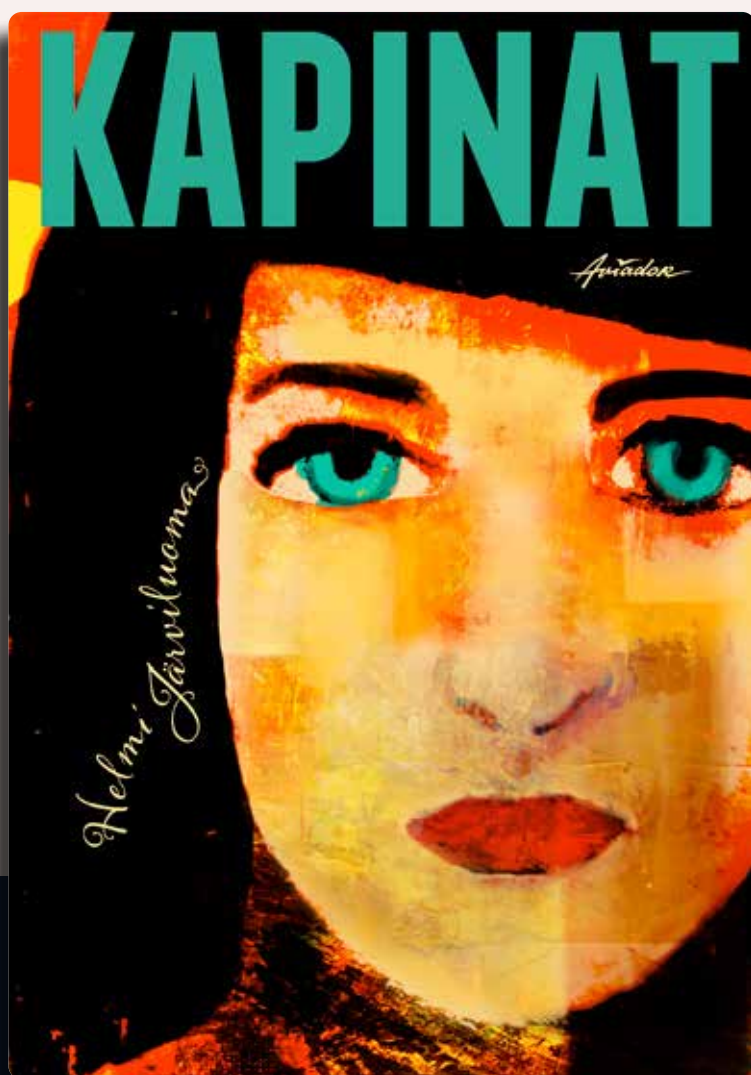

Kapinat

"On kuin joku pitäisi ohimollani pistoolia ja huutaisi: nyt improvisoit tai sitten itket ja improvisoit."

Avioliittoonsa pettynyt nuori maisteri Mirja janoaa irti pätkätöistä. Tilaisuus taloudelliseen ja henkilökohtaiseen vapauteen tarjoutuu Rocksanatorion johtajan paikan myötä. Maailman avautuminen näyttää varmalta, ja Euroopan kartta järjestyy uuteen uskoon. Mirja ei huomaa laman merkkejä. Hän pakkaa tavaransa ja poikansa muuttokuormaan ja heittäytyy ilman turvaverkkoja etärakkaussuhteeseen.

Mirjan kotiseutua, Teerisalmea runteli 1930-luvulla pula-aika. Miten käy nuorelle äidille kuusikymmentä vuotta myöhemmin? Hautaavatko raskaat kokemukset yhteiskunnallisten ja musiikillisten liikkeiden kapinoinnin äänen ja vapautumisen keveän helinän? *Kapinat* törmäyttää oivaltavasti ja välillä tragikoomisesti vapautumisen pyrkimyksiä monella tasolla, moninaisina raakoina aikoina.

KUVA © HANNU JUKOLA

HELMI JÄRVILUOMA on tamperelainen kirjailija ja tutkija, joka on kirjoittanut aina – usein murroskohdassa olevista ihmisistä. Akateemisen musiikin- ja äänimaisematutkijan uran lisäksi hän on julkaissut kiitetyn novellikokoelman *Ja katsella hain hampaita* (Kirjokansi 2016), radio-featurekäsikirjoituksia Ylelle (2006–2017), näytelmän *Suistumia* (2025) ja rock-sanoituksia. Hän on Vuoden professori (2019), vesijumpapaaja, Äänien illan letkeä kommentaattori ja Suomen Tiedeakatemian jäsen, joka toimi 1990-luvulla nais-rockyhtye Enkelimankelissa. *Kapinat* on Järviluoman ensimmäinen romaani.

KUVA © AKU MERILAINEN

MIRVA KARKINEN (s. 1994) on helsinkiläinen kirjallisuustieteen ja filosofian maisteri, joka on opinnoissaan erikoistunut sukupuolittavan väkivallan representatioihin. Karkinen on aiemmin tuottanut kirjallisuuskritiikkejä sekä toiminut kuvittajana, tällä hetkellä hän toimii kulttuurialalla. *Leviatan* on hänen esikoisromaaninsa.

MIRVA KARKINEN:

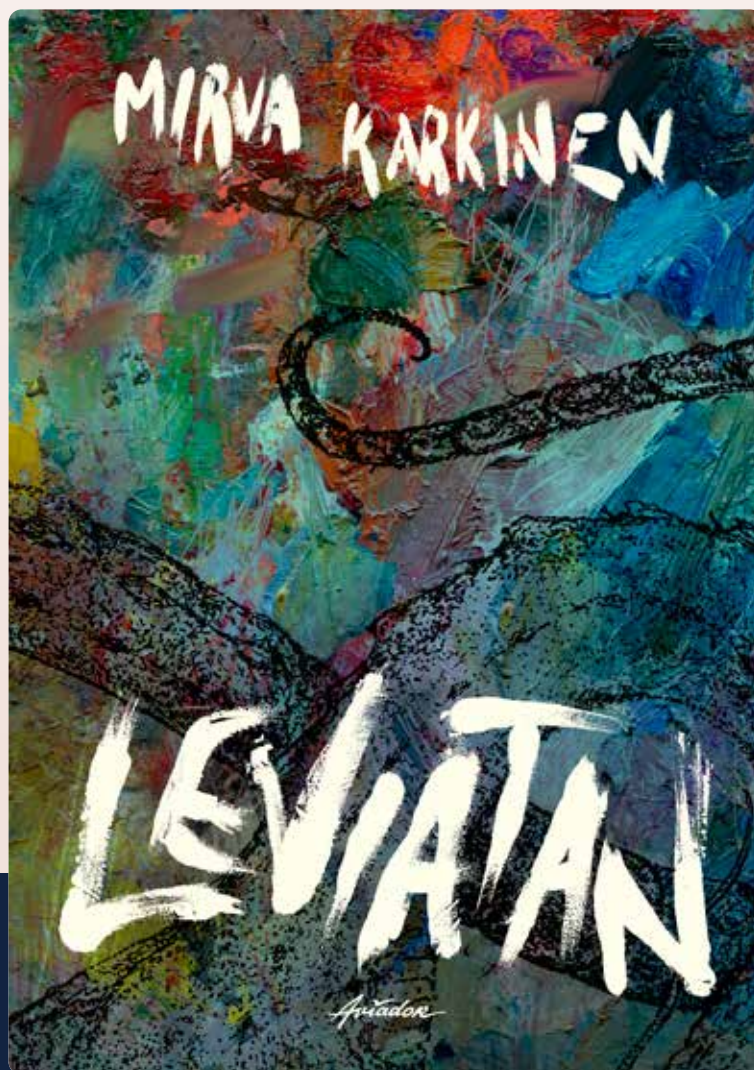
Leviatan

"En voi valittaa edes tyhjistä jääkaapista, sillä kaappi oli aina niin täynnä, että osa ruoista jäättyi kiinni sen sisäpintaan. Tehdäkseen tilaa uudelle ruoalle Hanna viskasi edellisiä pois. Vasikat ja muut pienet eläimet mätänivät jätteastian pohjalla. Home tarttui minuunkin, k a r t t a ja r a j a v i i v a t luikertelivat pitkin raajoja. Kaipa Hannan teki välillä mieli sysätä minutkin jätteastian pohjalle."

Leviatan on romaani väkivallan huomaamattomista muodoista, jotka luikertelevat vaivihkaa arkeen suihkun puutteen, raakojen kalojen ja likaisten pikkuhousujen kaltaisina yksityiskohtina. Maailmanlopun hirviöksi kasvannutta olentoa on mahdotonta enää sivuuttaa.

Teos kaivautuu varallisuuden synnyttämän vallan väärinkäytön poteroon ja paljastaa korkean yhteiskuntaluokan hiljaisen vastuuvapauden. Yksityinen häpeä kietoutuu ymmärtämättömyyteen ja alkaa lopulta vaatia vastauksia: miten tunnistaa väärä, jos kukaan ei nimeä sitä?

Leviatan on kertomus ihmisessä piilevistä pedoista, väkivallasta ja polttavasta häpeästä.

MIKKO KORTELAINE

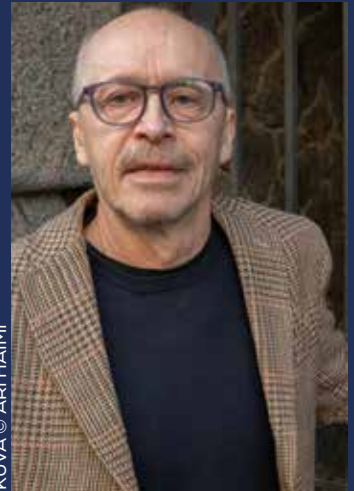
Poikkeustila

Rasismi ryöstäytyy valloilleen, Helsingin kadut muistuttavat sotatannerta ja ihmisoikeudet poljetaan kansallisen turvallisuuden nimissä maahan. Iltasanomien toimittaja Heikki Hassinen yrittää ottaa selvää, mitä äärioikeistolaisen kuohunnan taustalla on. Hassisen oman turvallisuuden lisäksi tulilinjalle joutuvat perhe ja rakas – ja totuus, joka on vielä pelättyäkin pahempi. Tehdyistä valinnoista on maksettava korkea hinta.

Ajankohtainen ja pelottavan todelta tuntuva teos vyöryttää suomalaisen demokratian romahduksen lukijalle kiihtyvällä tahdilla, synkkenevänä uutisvirtana. Vaikka tapahtumat ahdistavat, niiden vääjäämätöntä etenemistä on pakko seurata.

DEKKARIT

KUVA © ARI HAIMI

MIKKO KORTELAINE on tehnyt pitkän uran toimittajana. Hänet on palattu tutkivan journalistin Lumilapiolla.

KUVA © AULI NÄREVUORI-MÄKELÄ

HANNU MÄKELÄ on julkaissut yli sata teosta. Niihin kuuluu romaaneja, novelleja, muistelmia, runokirjoja, lastenkirjoja, näytelmiä ja kuunnelmia sekä toimitettuja kirjallisuuskokoelmia.

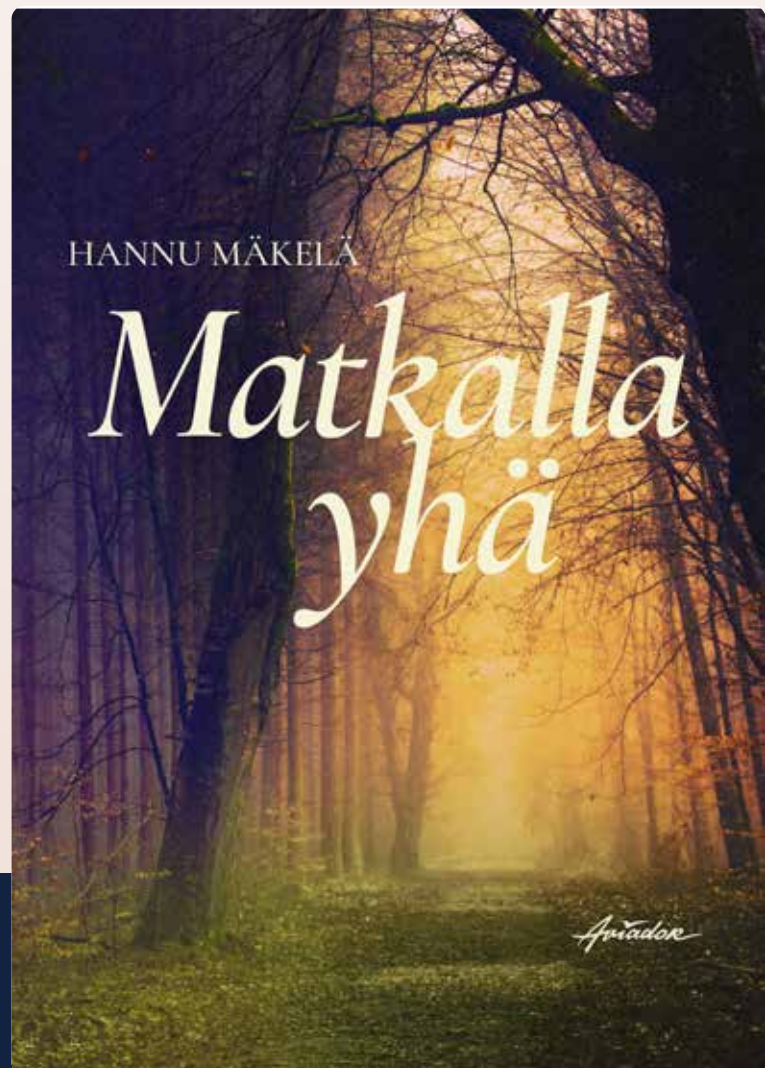
HANNU MÄKELÄ

Matkalla yhä – lopulta jopa omaan itseen

Elämä on matka, jolla sattuu ja tapahtuu paljon sellaistaakin, jota ei osaa mitenkään odottaa. **Hannu Mäkelän** uusin kirja on tosikertomus siitä, kuinka äkkiä aivan kaikki muuttui, kun sairaus yllätti hänet heinäkuun lopulla 2024. Koko syksy meni ja katosi, yksi leikkaus johti toiseen, toinen kolmanteen ja sairaalat alkoivat olla tuttuja paikkoja, Suomen suurimpia tuotantolaitoksia, siltä tuntui usein.

Sana 'syöpä' tuli tutuksi sekin, kuten myös sana 'maligni'. Mutta tällä matkalla oli myös onnea, sitäkin voi olla joskus. Ja niin matka jatkuu yhä, jatkuvan tarkkailun alaisena, jatkuu jonnekin tässä alati armottomassa maailmassa, jonka kehitystä kukaan meistä ei tiedä. Voimme elää pelokkaasti aavistellen, mutta kyllä myös toivoen ja uneksien:

"Mietin tulevaisuutta, kuolemaa. Toki kuolisin. Miksi en sitten enää pelännyt sitä? Ehkä siksi, että olin jo tajunnut, ettei siinä ollut mitään pelättävää. Ei enää tässä iässä."

JUKKA PAKKANEN

Oma ääni

Miten tiivistää kokonainen elämä?

Elämä muistoinen ja kuvitelmiseen sekoittuu maailman menoon. Mikä on muuttunut, mitä on löytynyt? Lapsuusmuistot ovat kirkkaita, tulevaisuus epävarmaa. Oma ääni löydetty yhä uudelleen ja uudelleen.

Muistelmateos *Oma ääni* on **Jukka Pakkanen** katsaus menneeseen, tulevaan ja nykyisyyteen. Teos maalaa kuvaa menneistä vuosikymmenistä ja kirjoittajansa elämästä.

MUISTELMAT

KUVA © MATTI VUHELAINEN

JUKKA PAKKANEN on toiminut vapaana kirjailijana vuodesta 1976. Hän on kirjoittanut romaaneja, novellikokoelmia, kuunnelmia ja näytelmiä. Hän on myös suomentanut italialaista kirjallisuutta. Pakkanen tunnetaan myös ammattipyöräilyn ja italialaisen jalkapallon asiantuntijana. Nämä kiinnostuksen kohteet näkyvät myös hänen tuotannossaan. Uskonnolliseksi ateistiksi tunnustautuva Pakkanen pohtii kirjoissaan myös uskon kysymyksiä, joita hän biologin koulutuksen saaneena valottaa tieteen kriittisyydellä.

KUVA © ARI HAIMI

VELI-MATTI HUHTA (s. 1972) on kulttuurihistoriaan erikoistunut kirjallisuuskriitikko, vapaa toimittaja ja opettaja. Häneltä on ilmestynyt aiemmin muun muassa kolme kiitettyä elokuvaesseekoelmaa: *Rahat ja henki* (2019), *Historian häikäisevä laakso* (2020) ja *Aalot kuun rannassa* (2021).

VELI-MATTI HUHTA

Yhden hengen aikakone

Yhden hengen aikakone sisältää kulttuurihistoriasta ponnistavia kirjoituksia, jotka ovat suodattuneet tekijänsä henkilökohtaisten kokemusten ja muistojen lävitse. Teoksen teemoina ovat ruumiillisuus ja kirjallisuus sekä menneisyyden ja nykyisyyden sekoittuminen.

Veli-Matti Huhta liikkuu seitsemännessä esseekokoelmassaan läpi eurooppalaisen kulttuurin Johann Sebastian Bachin ja Martti Lutherin Eisenachista Pentti Haanpään Piippolaan, Mika Waltarin ja Olavi Paavolaisen Tulenkantajista Suomi-filmin kulkurien matkaan – ja oman lapsuutensa kylätielle.

SUVI KOTKAVUORI

Mitä sen jälkeen tapahtuu

Se voi olla haltioituminen kuoron esityksessä. Se voi olla lemmikkikissan kuolema. Tai avunpyyntö puistossa tuntemattomalta, jonka ohi ei voikaan kävellä. Jokin lähtee liikkeelle, ja nuori mies päätyy doulan tehtävään, avustamaan synnytyksessä. Nainen napataan Heimlichin otteeseen trefeillä, joiden piti mennä aivan toisin. Mitä heille sen jälkeen tapahtuu? Varpunenkin löytää pesän ja lähikaupassa loistaa valo.

Suvi Kotkavuori humaaneissa tarinoissa elämä keikahtaa ja oivalus välähtää. Kiihkeätempoisessa nykyajassa novelli on kuin laulu, jonka äärelle ehtii pysähtyä.

NOVELLI

KUVA © ARI HAIMI

SUVI KOTKAVUORI (s. 1973) uskoo novellien voimaan. Kotkavuori debytoi *Kulttuurit kohtaavat – Tarinoita täältä ja toisaalta* -novelliantologiassa (Aviador 2023) novellillaan *Doula* voitettuaan Aviador Kustannuksen Art Breaks Walls -kirjoituskilpailun. Nyt häneltä julkaistaan kokoelma kertomuksia, jota ei saata laskea käsistään lukematta. Koulutukseltaan Kotkavuori on kasvatustieteiden tohtori ja opettaa ranskaa Helsingin yliopistossa. Suvi tekee myös musiikkia, laulaa ja soittaa Summer & Joe -duossa, jota on usein kuultu Aviadorin Kulttuurikulmassakin.

JOSÉ LUÍS PEIXOTO (s.1974) on yksi tämän päivän merkittävimmistä portugalilaisista kirjailijoista. Hänen kirjoissaan Portugalin maaseutu on usein kuvattu runollisella kielellä. Toinen hänen teoksissaan toistuva teema on perhe-suhteet, ja kirjoissa on usein selkeitä omaelämäkerrallisia elementtejä. Peixoto voitti José Saramago -palkinnon vuonna 2001 vain 27-vuotiaana. Hän on tähän mennessä nuorin tämän palkinnon saanut kirjailija. Hänen teoksiaan on käännetty lukuisille kielille.

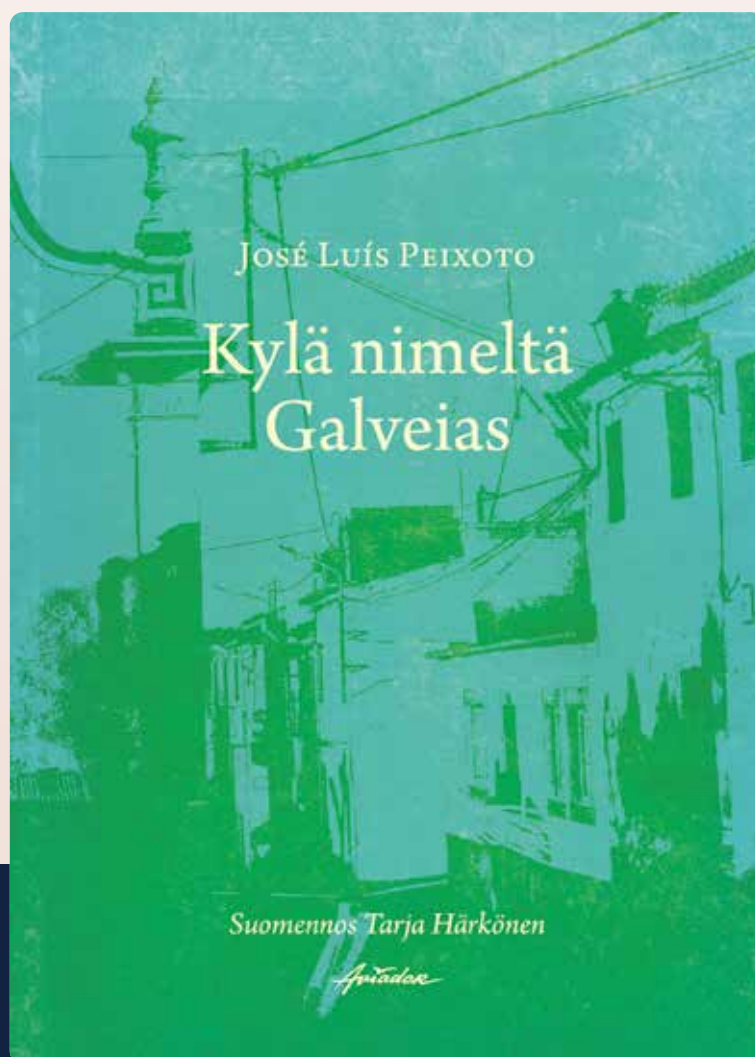
JOSÉ LUÍS PEIXOTO, TARJA HÄRKÖNEN (kääntäjä)

Kylä nimeltä Galveias

José Luís Peixoto (s. 1974) kuvaa romaanissaan *Kylä nimeltä Galveias* kotikyläänsä Portugalin maaseudulla. 1980-luvulla eletystä lapsuudesta ammentava teos sukeltaa autioituvan kylän maisemiin ja äänimaisemiin värikkäiden henkilöhahmojensa kautta. Galveiasissa koirat haukkuvat, moottoripyörät pärisevät ja laukaukset kajahtelevat aamunkoitteessa. On juoppo pappi, kylän ainoa lääkäri, uusi opettaja sekä brasilialainen prostituoitu, joka on myös kylän paras leipuri ja veljekset, jotka eivät puhuneet toisilleen viiteenkymmeneen vuoteen.

Galveiasin asukkaat rakastuvat, riitelevät, kokevat arjen iloja ja suruja – kuten kaikissa maailman kylissä ihmiset kokevat. Eräänä tammikuisena yönä kylän elämä kuitenkin suistuu raiteiltaan, kun sinne putoaa ”se jolla ei ole nimeä” ja tekee pellolle valtavan kraaterin.

Teos voitti vuonna 2016 arvostetun Oceanos-palkinnon. Teoksen arkinen ja runollinen kieli tavoittaa maaseutukylän elämänmenon sellaisena kuin se oli ja millaiseksi se muistoissa maalautuu. Peixoton romaani on samanlaisesti sekä paikallinen että universaali.

FERNANDO PESSOA, TIMO NYKÄNEN (kääntäjä)

Merkintöjä metafysiikasta – Pessoa ja heteronyymit

Tähän kokoelmaan on valittu **Fernando Pessoa** ja monien hänen heteronyymiensä tekstejä alkaen teini-ikäisen Pessoaan teksteistä. Varhaisimmat ovat merkintöjä Platonin ja Descartesin herättämistä ajatuksista nuoren kirjailijanalun mielessä. 1910-luvulta mukana on keskusteluja eri heteronyymien välillä. Pessoaalla oli tapana kirjoittaa artikkeleita omalla nimellään, ja sitten useat eri heteronyymit kävivät lehdistössä keskustelua ja välillä kovaakin kiistelyä artikkelien ajatuksista sekä artikkelien herättämien toisten artikkelien ajatuksista ja kommenteista. Näihin mielipiteiden vaihtoon osallistuivat useimmin Ricardo Reis, Alvaro de Campos sekä Alberto Caeiro. Näille kolmelle Pessoa loi aikanaan myös täydet henkilöllisyydet; syntymäajasta ja -paikasta aina koulutukseen ja siviiliammattiin saakka. Äärimmäisenä esimerkkinä mainittakoon että Alvaro de Campos kirjoitti Alberto Caeiron muistokirjoituksen tämän 'poistuttua joukosta'.

FERNANDO PESSOA (1888–1935) oli portugalilainen runoilija, kirjailija ja filosofi, jota pidettiin laajalti yhtenä 1900-luvun suurimmista kirjallisista henkilöistä. Lissabonissa syntyneen Pessoaan työ tunnetaan monimutkaisuudestaan ja innovatiivisesta kirjallisten henkilöiden eli "heteronyymien" käytöstä. Pessoaan tiedetään kirjoittaneen aikanaan yli 70 eri nimellä. Pessoaan panoksella modernistiseen kirjallisuuteen on ollut suuri ja syvä vaikutus sekä portugalilaisiin että kansainvälisiin kirjallisuuden perinteisiin.

ANTAL SZERB & MARISSA MEHR

Budapestin matkaopas marsilaisille – ja vähän muillekin

"Eräänä kauniina päivänä marsilainen saapui Pestiin, varasi huoneen Bristolista, karisti vaatteistaan tähtien pölyn ja soitti minulle, jotta näyttäisin hänelle kaupunkia kuten olimme sopineet."

Budapestin matkaopas marsilaisille – ja vähän muillekin on kaunokirjallinen opas Keski-Euroopan ytimeen. Teos sisältää unkarilaisen **Antal Szerbin** vuonna 1935 ilmestyneen teoksen *Budapestin matkaopas marsilaisille* sekä **Marissa Mehrin** kirjoittaman pastissimaisen laajennuksen ja taustoittavan esseen. Lopputuloksena on kokonaisuus, jossa yhdistyy kaksi Budapestiä rakastavaa ääntä.

Historiallisista juuristaan huolimatta kaunokirjallinen matkaopas on relevantti myös nykyiselle Unkarin-kävijälle. Historiallisilla valokuvilla kuvitettu *Budapestin matkaopas marsilaisille – ja vähän muillekin* kurkottaa läpi ajallisen, kulttuurisen, kielellisen ja maantieteellisen etäisyyden.

KUVA © FERENC HAÁR

ANTAL SZERB (1901–1945) on unkarilainen kirjailija ja kirjallisuudentutkija, jonka teokset kuuluvat unkarilaisen kirjallisuuden klassikoihin. Häneltä on aiemmin suomennettu *Pendragonin legenda* (Atena 2008) Juhani Huotarin kääntämänä.

KUVA © ARI HAIMI

MARISSA MEHR on kirjailija ja kriitikko, joka viettää osan vuodesta Budapestissä. Hänen edellinen teoksensa *Nainen, joka käveli veitseen* (Vastapaino 2024) herätti paljon julkista keskustelua.

18

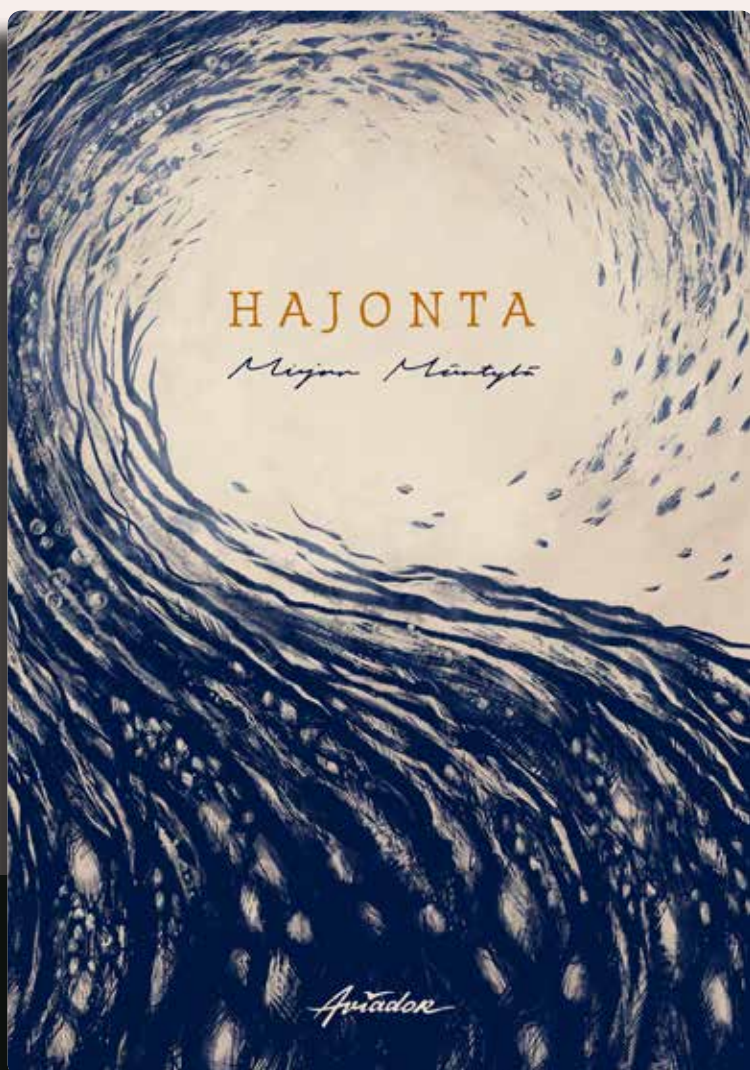
Matkakirja / 100 s. / Sidottu, kuvitettu /
KL 44.5 / Ovh 28,90 € /
ISBN 9789523814912 / syyskuu /
Kansi: Iiris Kallunki

MIRJAM MÄNTYLÄ

Hajonta

Runokokoelma *Hajonta* kuvaa kaiken katoamista – tai oikeastaan muuttumista joksikin muuksi: metsien, vesistöjen, eri eliöiden ja eliölajien. Se kertoo myös rakkaudesta, jossa läheisyys ja etääntyminen vuorottelevat. Teos on läpileikkaus suruun ja menetykseen, jotka ovat alati läsnä, mutta joiden ympärille on mahdollista kasvaa sulkematta mitään ulos.

RUNOUS

KUVA © IINES LINKOSUO

MIRJAM MÄNTYLÄ (s. 2000) on syrjäkylän laitamilta Helsingin kaduille sykähtänyt runoilija, jolle kirjoittaminen on kutsu, sovinto ja lupaus. *Hajonta* on hänen esikoiskokoelmansa.

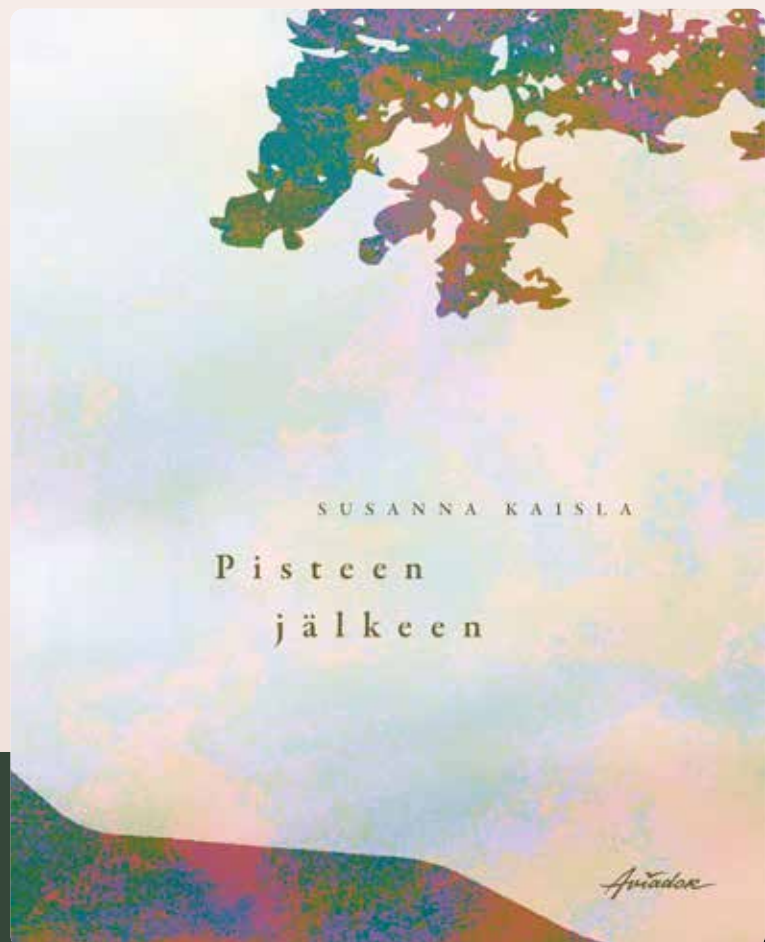

SUSANNA KAISLA on Uudeltamaalta, pellon laidalta kaupunkiin muuttanut runoilija, joka neuloo itse omat villapaitansa. Koulutukseltaan hän on yhteiskuntatieteilijä ja sosiaalityöntekijä. Kaisla on kirjoittanut runoja jo pitemmän, luonto ja erilaiset ihmiskohtalot ovat väkevästi läsnä hänen runoissaan. Kaisla viihtyy sekä viljameren että Itämeren rannoilla. *Pisteen jälkeen* on hänen esikoisrunokokoelmansa.

SUSANNA KAISLA

Pisteen jälkeen

Susanna Kaislan runoissa puhuu sodan käyneiden perillinen autioitu-neissa asuinsijoissa ja menneestä muistuttavassa maisemassa. Kuinka puhuja löytää tasapainon ja rauhan menetettyään ne kuoleman ja yhä jatkuvien sotien vuoksi? Perinteisissä uskomuksissa männyt ovat portti esisien luo. Jälkeläiselle ajatus isien ajattomasta läsnäolosta männyissä tuo lohtua ja antaa voimaa. Pisteen jälkeen on hiljaista, kunnes on jälleen aika viljellä sanoja.

TARI HAAHTELA, HANNU AARNIO,
JUHA JANTUNEN JA KIMMO SAARINEN

Matkaan perhosen siivin – Suomen ja Euroopan päiväperhosten jäljillä

Matkaan perhosen siivin on ainutlaatuinen kertomus päiväperhosten havainnoinnista ja kuvaamisesta Suomen ja Euroopan kauneimmilla luontopaikoilla. Tekijät kertovat kuvausmatkoista yli 20 maahan, päiväperhoslajistosta, elinympäristöistä, kotoperäisistä lajeista, uhanalaisuudesta ja suojelusta. Päiväperhoset ovat pölyttäjiä, ja lajiston muutokset ilmentävät herkästi niin ilmaston lämpenemistä kuin luontokatoa. Tekijät ovat julkaisseet usealla kielellä päiväperhosoppaita, joita kirja täydentää ollen samalla kiehtova matkakirja luonnon ystäville.

KUVA © ARI HAMMI

KUVA © ELINA PUHAKKA

KUVA © JUHA JANTUNEN

KUVA © HANNE KOSONEN

TARI HAAHTELA (ylh.),
HANNU AARNIO,
JUHA JANTUNEN JA
KIMMO SAARINEN
ovat pitkän linjan perhos-
harrastajia ja -kuvaajia.

ANDREAS KOIVISTO (s. 1978) on arkeologi ja kirjailija. Vuonna 2024 hänet palkittiin Tiedonjulkistamisen valtionpalkinnolla teoksesta *Ikikallion tarinoita – mammuteista meidän aikaamme*.

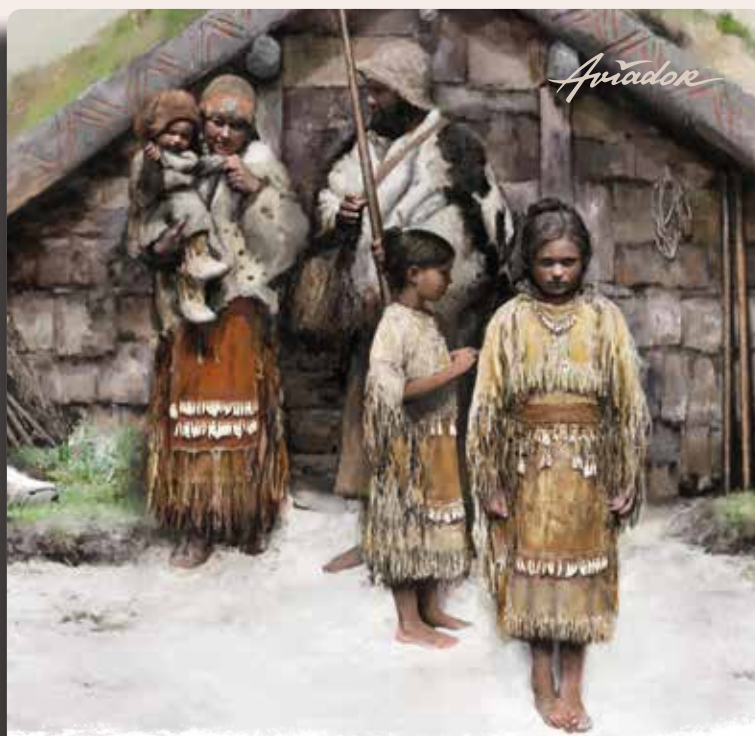
ANDREAS KOIVISTO

Ikiaikainen kotimme – arkeologinen matka muinaiseen Suomeen

Kivikautisen ruukunsirun seinämästä löytynyt sormenjälki mullisti pienen pojan elämän. Kenen sormenjälki se oli? Kuka hänen isovanhempiensa talon ympärillä Stenkullassa oli menneisytydessä liikkunut?

Vantaan Stenkullan kallion ympäristössä on asunut ihmisiä aina jääkauden lopulta lähtien. Maisema on muuttunut ulkosaaristosta sisämaan asuinlähiöksi. Suurten arkeologisten kaivausten avulla on mahdollista muodostaa kokonaiskuva paikan tapahtumista viimeisten vuosituhansien ajalta. Alueen historiaa ei kuitenkaan voi kertoa katsomatta ympäröivän maailman tapahtumia. Siksi kirjassa liikutaan myös ympäri Suomen ja Euroopan. Tuloksena saadaan monipuolinen kuva menneisyydestämme. Kirjassa hyödynnetään viimeisiä tutkimustuloksia arkeologiasta, kielitieteestä ja DNA-tutkimuksesta.

Kirja pyrkii antamaan Suomen muinaisuudelle kasvot ja tuomaan lähemmäksi täällä eri aikoina asuneita ihmisiä. Keitä nämä ihmiset olivat, mistä he tulivat, miltä he näyttivät, mitä kieltä he puhuivat? Kertomus kietoutuu myös kirjailijan omaan menneisyyteen ja hänen henkilökohtaisiin suhteisiin kotiseutuunsa.

IKIAIKAINEN KOTIMME

Arkeologinen matka muinaiseen Suomeen

ANDREAS KOIVISTO

SANNA PELLICIONI

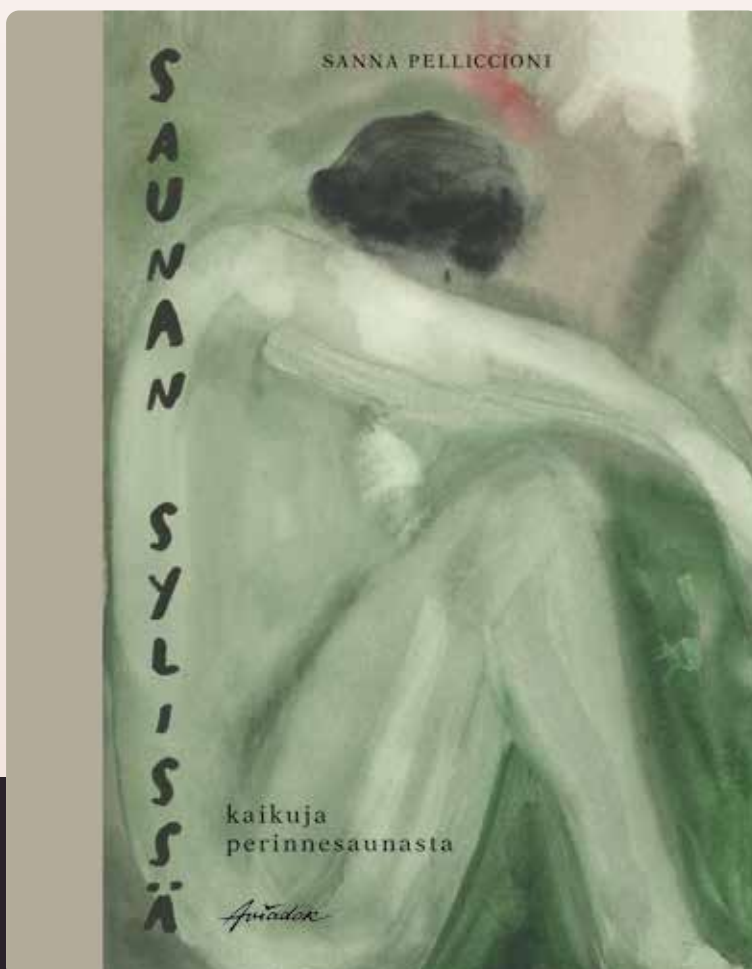
Saunan sylissä – kaikuja perinnesaunasta

Saunan sylissä – kaikuja perinnesaunasta -kirjassa käydään saunassa. Perinnesaunottaja johdattaa lukijat saunapolun mittaisen matkan vanhan saunan ovelle, itämerensuomalaisen saunan muinaisiin perinteisiin. Nykyaajan perinnesaunottaja virvoittaa ja uudistaa vanhoja perinteitä. Saunapolulta astutaan hiljaa saunan lauteille ja tervehditään löylyä. Sitten lauletaan. *Suomen Kansan Vanhoista Runoista* ammentavat laulut tuntuvat yllättävän tutuilta. Kirjan laulut on saatavilla myös cd:nä.

KUVA © HILLE KAUKONEN

SANNA PELLICIONI on palkittu kuvittaja-kirjailija, alkuperäiseltä koulutukseltaan biologi ja nykyään sivutyökseen perinnesaunottaja. *Saunan sylissä – kaikuja perinnesaunasta* -kirjassa hän yhdistää kaikki alansa.

ARTO JULKUNEN & MARKUS RANTANEN

Suosituimmat kansanlaulut ukulelella

Suomalaisen kansanmusiikin suuri innostus syntyi 1800-luvulla, vaikka suomi ei vielä ollut virallinen kieli eikä Suomi valtio. Vanhaa kulttuuria vaalittiin kansan keskuudessa. Sen keruuseen ensimmäiset ylioppilaat ja tutkijat riensivät innolla. Heidän tavoitteenaan oli ylvään ja arvokkaan runo- ja lauluperinteen löytäminen ja tunnetuksi tekeminen. Lauluja ja sävelmiä kerättiin, ja varhaiset kirjailijat ja runoilijat laativat niihin sopivia sanoja.

Maamme ukuleleopetuksen uranuurtajat **Markus Rantanen** ja **Arto Julkunen** ovat käyneet läpi kauneimmat suomalaiset kansanlaulut ja sovittaneet ne ukulelella soitettaviksi. Kirja esittelee 47 tunnettua laulua melodioineen, sointuineen sekä sointumelodiasovituksineen. Tutut laulut helpottavat keskittymistä itse soittotaidon kehittämiseen.

Laulut soimaan ja ukulelet helisemään!

KUVA © MALJU VIRKKUNEN

MARKUS RANTANEN

KUVA © MALJU VIRKKUNEN

ARTO JULKUNEN

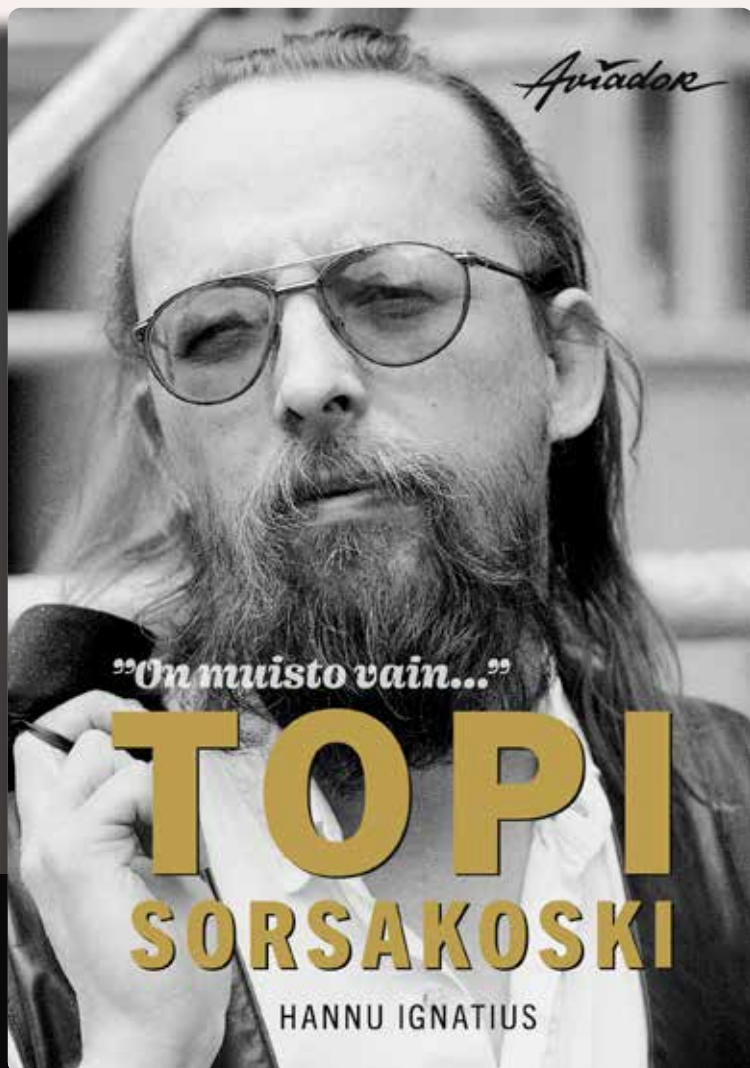

HANNU IGNATIUS

On muisto vain – kohtaamisia Topi Sorsakosken kanssa

Ähtäriläissyntyisen Pekka Tammilehdon eli suomalaisten paremmin tunteman Topi Sorsakosken kuolemasta tulee elokuussa 2026 kuluneeksi 15 vuotta.

Kitaristina uransa aloittaneesta ähtäriläissyntyisestä Tammilehdosta tuli 1980-luvun puolivälissä suomalaisten rakastama Topi Sorsakoski. Hän siirtyi 1990-luvun puolivälissä soolouralle. Hän esiintyi eri kokoonpanojen solistina ja nautti suurta suosiota tanssikansan keskuudessa. Hänen hie-
man resuinen kulkurityylinen olemuksensa, olavivirtamainen äänensä ja ystävällinen kansanmiehen luonteensa menivät suoraan suomalaisten sydämiin.

Tamperelainen HANNU IGNATIUS (s. 1964) on koonnut suomalaisten muistot *On muisto vain – kohtaamisia Topi Sorsakosken kanssa* -kirjaksi. Aiemmin häneltä ovat ilmestyneet kohtaamisista Tapio Rautavaaran kanssa kertova *Tapsa – koko kansan reissumies* ja Olavi Virtaan liittyviä muistoja kokoava *Muistojen Virta*.

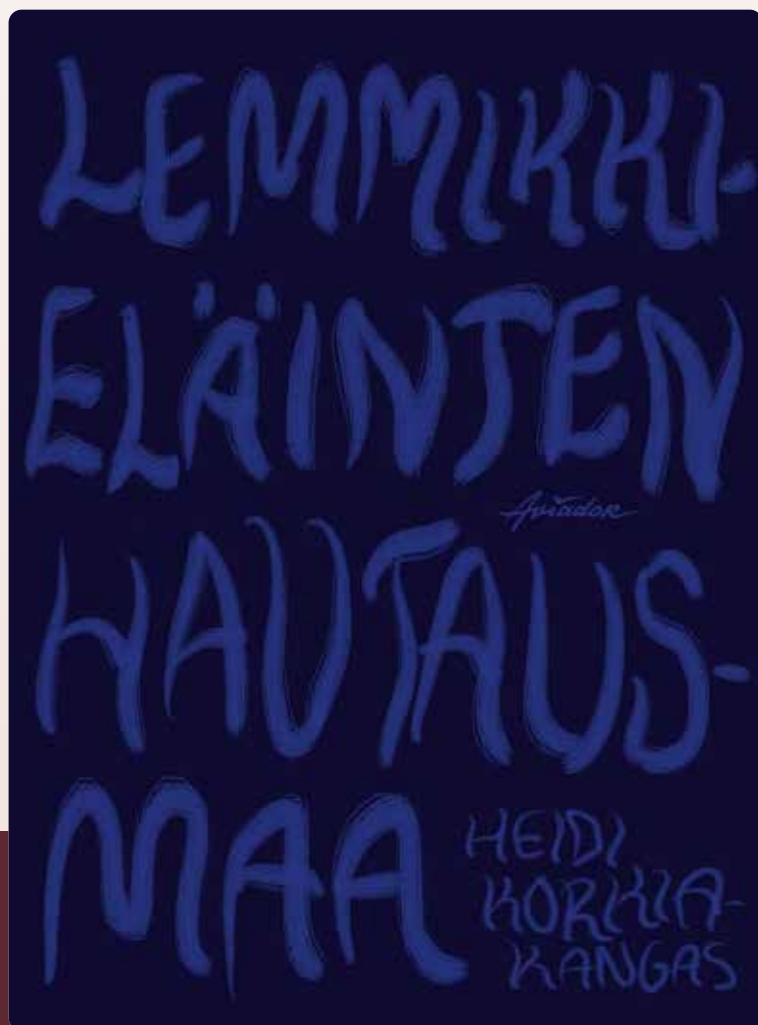
HEIDI KORKIAKANGAS (s. 1981) on kirjailija, erityisluokanopettaja ja punkleidi Nokian Siurosta. Hän on opiskellut kirjoittamista Viita-akatemiassa, Kiljan opiston käsikirjoittajakoulutuksessa ja Ahlmanin kirjoittajakoulussa. *Lemmikkieläinten hautausmaa* on Korkiakankaan ensimmäinen novellikokoelma.

HEIDI KORKIAKANGAS

Lemmikkieläinten hautausmaa

"Miten pystyisin elämään tässä talossa enää päivääkään? Miksi menin epätoivon syvimällä hetkellä kertomaan Huldalle lemmikkieläinten hautausmaasta? Herättämään turhaa toivoa mielikuvitustarinalla?"

Lemmikkieläinten hautausmaa on nuorten aikuisten novellikokoelma, joka tarjoaa tuoreita näkökulmia nykyhetkeen. Kokoelman jokainen novelli viittaa tunnettuun teokseen tai legendaan. Yhteiskunnallisten teemojen, kuten eriarvoisuuden ja köyhyyden alta nousevat vahvoina esiin identiteetin ja minuuden pohdinta – sekä rakkaus. Maaginen realismi pehmittää todellisuuden terävintä viiltoa. Novelleissa kuvataan riipiviä ulkopuolisuuden ja yksinäisyyden kokemuksia, mutta ne kurkottavat silti valoon.

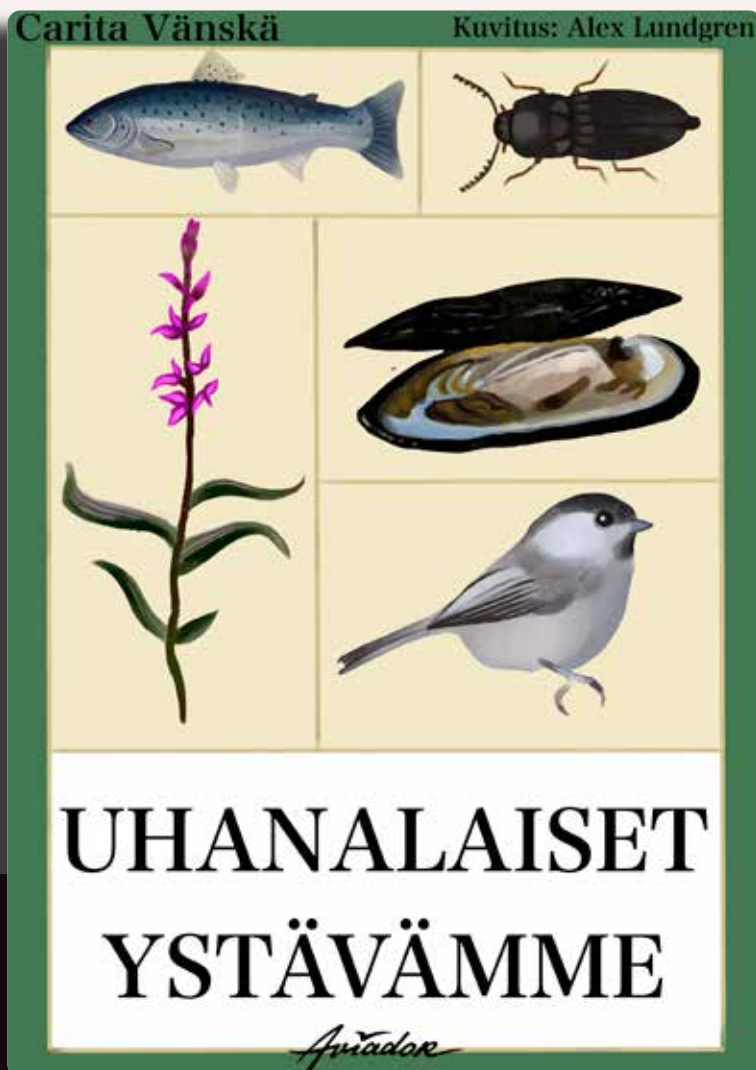

CARITA VÄNSKÄ

Uhanalaiset ystävämme

Uhanalaiset ystävämme on lapsille suunnattu kirja, jossa kerrotaan luonnon monimuotoisuudesta ja uhanalaisuudesta. Oletko miettinyt, kuinka puhut lapselle luonnosta? Moni asia lapsilla on ympäristöstä opittua. Suomessa on 2667 uhanalaista lajia. Miten niitä voisi auttaa? Tämä kirja on uhanalaisten lajien esiinmarssi. Kasvien, sammalien, jäkälien, kääpien, sienten, hyönteisten, kalojen, lintujen ja nilviäisten. Haavoittuvaisten ja kaikista pienimpien lajien, joita harvoin havaitsemme luonnossa.

Kirjassa on ajankohtaista tietoa uhanalaisista lajeista sopivan ytimekkäässä muodossa, joka on helppo omaksua, ja esimerkkejä, joiden välityksellä voi vaivattomasti kertoa ympäristön havainnoinnista ja luonnonsuojelusta lapselle. Kaunis kuvitus ja hauskat lorut edesauttavat asiatiedon omaksumista. Kysymykset ja osallistavat tehtävät toimivat keskustelunavauksina ja kannustavat yhteiseen luontoharrastukseen lapsen kanssa.

LAPSET &
NUORET

KUVA © ADELE AHLBOM

CARITA VÄNSKÄ on kotoisin Lahdesta ja asuu nykyisin Sipoossa. Hän on kiinnostunut ulko- ja luontopedagogiikasta. Vänskä on työskennellyt yli 20 vuotta varhaiskasvatuksessa. Hän on tehnyt loruja lapsille koko ammatillisen uransa ajan. *Uhanalaiset ystävämme* on hänen esikoisteoksensa.

JARMO STOOR

Maahismaa

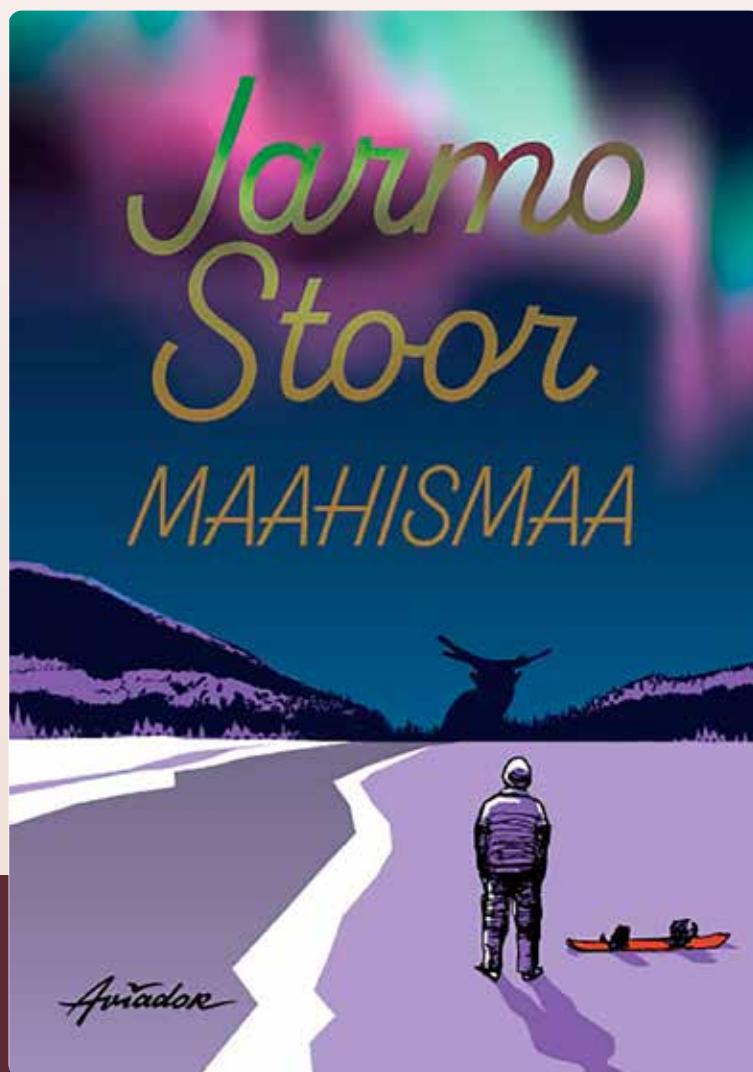
(kuvitus: Jussi Hukkanen)

Lumilautailusta innostunut Juuso joutuu koulukiusatuksi ja koettaa selvitä vastoinikäymisistä mielikuvituksen voimalla. Juuson isä on äidin mukaan lähtenyt merille ja äiti itse kamppailee hankalan mielen kanssa. Onneksi elämässä on mukana lapintarinoita kertova mummo, Juusolle tärkein ja rakkain ihminen.

Välitunnilla koulukiusaajat kaatavat Juuson jäisellä koulun pihalla. Juuso lyö päänsä ja päätyy merimieskaverinsa kanssa seikkailemaan Maahismaahan, omituisten Lapin olentojen valtakuntaan, jossa kaikki eivät lopulta olekaan niin kovin omituisia tai ilkeitä.

Jarmo Stoor sovittaa lastenromaanissaan nykyaikaan lapsuudessaan sukulaisilta ja kotikylän tarinankertojilta kuulemiaan lapintarinoita; Kerromukset stalloista, maahisista, rotopölystä ja muista Maahismaan olennoista heräävät eloon. *Maahismaa* on kertomus mielikuvituksen voimasta ja todellisesta ystävydestä, joka voittaa pelottavatkin esteet ja saa jatkamaan eteenpäin.

JARMO STOOR (s. 1966) on kotoisin Enontekiöltä, pienestä Peltovuoman kylästä. Stoor on kädenväännön moninkertainen SM-kultamitalisti ja kolminkertainen MM-pronssimitalisti. Lisäksi hän on pelannut rugbyä SM-tasolla. Hänen kirjallinen tuotantonsa käsittää kymmenen romaanin lisäksi novellikokoelman, näytelmän ja sarjakuvakäsikirjoituksen. Äidinkielenään Stoor puhuu katoavaa "meijänkieltä", jonka vaalimista hän pitää tärkeänä ja pyrkii käyttämään sitä kirjoissaan mahdollisuuksien mukaan. Stoor pitää kesäisin Oulun Linnansaareissa Tähtitornin Kahvila ja Kesäkirjakauppaa, jonka yhteydessä toimiva Nispero-kustannus on julkaissut kirjoja, musiikkia ja äänikirjoja. Tämän lisäksi hän sanoittaa, sovittaa ja esittää Latistajat-yhtyeessä kirjojensa teksteihin pohjautuvaa musiikkia.

TUULA SIPILÄ

Seitsemän päivää lammella

Seitsemän päivää lammella kertoo kosteikon eläinasukkaista, niiden viikosta, lyhyestä kesästä ja yhteiselosta rannan kaislikoissa. Kirja kutsuu nauttimaan luonnon tarkkailusta, ja sen lyyrinen kieli ravitsee kaikenikäisten lukijoiden mielikuvitusta.

Päivän tyyneys kelluu lammen yllä, ja vesimittari lekottelee vedenkalvolla, huikkaa korennolle hyvät huomenet ja sitten siroilla hyppyjaloillaan halkoo vedenkuultavaa pintaa ja jättää jälkeensä nopeasti hiipuvan vanan.

Pian kuuluu taas kaakkurin salaperäinen huutelu, joka leikkaa seesteiseen keskipäivään tarkan viillon niin kuin vain taitavimmat taikurit taikasauvallaan. Kun tällaista hetkeä kuuntelee varovaisesti ihastellen, voi kuulla oman sydämensä sykkivän.

LAPSET &
NUORET

KUVA © HARRI A. SUNDELL

TUULA SIPILÄ on helsinkiläinen runoilija ja taiteilija, joka on opiskellut luovaa kirjoittamista erilaisilla kursseilla ja Kriittisen korkeakoulun Kirjoittajakoulussa vuosina 2014–16. Hän on koulutukseltaan filosofian maisteri ja kirjoittaa asiatekstejä työsään viestinnän parissa. Sipilä on julkaissut runokokoelmia ja lastenkirjoja. Hänen visuaalista runouttaan on voinut nähdä mm. digitaalisen runouden Nokturno.fi-sivustolla, ja hän on pitänyt useita näyttelyitä.

HENNA JOHANSSON (s. 1991) on viestinnän ammattilainen ja luovan alan yrittäjä. *Ella ja erikoisjengi* on hänen toinen lastenkirjansa. Johanssonin puoliso työskentelee ensihoitajana, ja hänen kertomuksensa pelastusaseman arjesta ovat toimineet inspiraationa pelastusajoneuvojen maailmaan sijoituvalla lastenkirjasarjalla.

Aiemmin ilmestynyt:

Tomaatinpunainen paloauto – suurenmoisen Piksun ensimmäinen päivä paloasemalla

Uudistettu toinen painos!

30

Lastenkirja (ikäsuositus 5-9 vuotta) / 32 s. /
Sidottu / KL L85.2 / Ovh 25,50 € /
ISBN 9789523814950 / elokuu /
Kansikuva ja kuvitus: Anna Helminen

HENNA JOHANSSON

Ella ja erikoisjengi – loistavan Ellan ensimmäinen päivä pelastusasemalla

Kirja heille, jotka ovat joskus miettineet, voiko heidän valonsa olla liian kirkas.

Ella-erikoisambulanssi saapuu innoissaan pelastusasemalle. Hän on harvinaisuus: vähän ambulanssi ja vähän paloauto, ja aivan varma siitä, että kaikki tulevat olemaan hänestä haltioissaan. Mutta vastaanotto ei olekaan sellainen kuin Ella odotti. Kun paloautot, ambulanssit ja erikoisajoneuvot tuntuvat löytävän paikkansa, Ella alkaa epäillä omaansa. Vasta tehtävä metsän keskellä paljastaa, miten tärkeä juuri hänen valonsa on.

Ella ja erikoisjengi – loistavan Ellan ensimmäinen päivä pelastusasemalla on lämmin ja samaistuttava tarina ulkopuolisuuden tunteesta, rohkeudesta ja yhteistyöstä. Usein tärkeintä ei ole, kuka osaa eniten, vaan se, mitä yhdessä saadaan aikaan. Kirja muistuttaa, että jokainen meistä on tärkeä juuri sellaisena kuin on. Teos sopii ääneen luettavaksi ja keskustelunherättäjäksi kaveritaidoista, itsetunnosta ja erilaisuuden hyväksymisestä.

Ellan esikuva on Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksella toimiva erikoisambulanssi PK621. Se on varustettu sekä sammutus- että hoitokalustolla; pitkien etäisyyksien ja vaihtelevien olosuhteiden maakunnassa yksi ajoneuvo voi joutua hoitamaan monenlaisia pelastustehtäviä.

Kaunoo ja tietoo

Amador

LIISANKATU 19

